

مدیریت ورزشی _ تابستان ۱۳۹۸
دوره ۱۱، شماره ۲ ص: ۲۳۴ - ۲۱۹
تاریخ دریافت: ۱۳ / ۰۶ / ۹۶
تاریخ پذیرش: ۰۴ / ۰۹ / ۹۶

نقش ورزش و توسعه دیپلماسی ورزشی در پیشبرد سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی و روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران

محمد جوادی پور^{۱*} - نازنین راسخ^۲

۱. دانشیار دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران ۲. استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران

چکیده

هدف تحقیق بررسی نقش ورزش و توسعه دیپلماسی ورزشی در پیشبرد سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی و روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران بود. برای تحقق این هدف از روش تحقیق کیفی استفاده شد. از روش نمونه‌گیری هدفمند از روش اشباع نظری بیست نفر از خبرگان ورزش که دارای تجربیات بین‌المللی و مدیریتی فراوان در عرصه ورزش بودند، انتخاب و از طریق مصاحبه‌های اکتشافی و غیرساختارمند، اطلاعات لازم حاصل شد. از روش‌های مختلف کدگذاری و به روش‌های کدگذاری باز، کدگذاری گزینشی و در نهایت کدگذاری تمیزی صورت گرفت و اطلاعات با توجه به اهداف و سؤالات تحلیل و تفسیر شد. نتایج این تحقیق چالش‌ها و ضعف‌های مختلف شامل نبود خط‌مشی‌های روشن و شفاف، نداشتن آگاهی و دانش لازم در این زمینه، عدم شناخت ظرفیت‌های بالقوه دیپلماسی فرهنگی ورزشی را مشخص می‌کند و پیشنهادهای اقداماتی را در زمینه تحقق اهداف دیپلماسی ورزشی از طریق میزبانی رویدادهای بین‌المللی، حضور در رویدادهای بین‌المللی، اعزام مربیان و ورزشکاران، بستر رسانه ملی، استفاده از ستارگان و نخبگان ورزشی و عضویت هدفمند در مجامع بین‌المللی ارائه می‌دهد.

واژه‌های کلیدی

جمهوری اسلامی ایران، دیپلماسی ورزشی، سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی، ورزش.

مقدمه

امروز نقش و کارکردهای ورزش روزبه‌روز افزایش یافته و فراتر از کارکردهای سنتی خود در حال حرکت است. این موضوع به چند عامل مشخص برمی‌گردد که یکی از مهم‌ترین آنها رشد و پیشرفت علوم ورزشی است و همراه با تعامل ورزش با حوزه‌های اقتصاد، فرهنگ، سیاست، صنعت و سایر ابعاد اجتماعی جامعه، تعامل ویژه‌ای را ایجاد کرده است. امروز به ورزش فقط به‌عنوان تفریح و سرگرمی توجه نمی‌شود، بلکه ظرفیت‌های فراوانی در آن به چشم می‌خورد که می‌تواند تأثیرات عظیم اقتصادی، تربیتی، اخلاقی، اجتماعی، زیستی و فرهنگی ایجاد کند. به همین دلیل استقبال فراوانی از توسعه همه‌جانبه ورزش در جامعه می‌شود و در سبب خانوار جامعه موقعیت خود را می‌یابد و مردم اقبال زیادی را برای سرمایه‌گذاری در آن نشان می‌دهند. در کنار موضوعات مطرح‌شده، نقش و کارکردهای فرهنگی و بین‌المللی ورزش توسعه یافته است. دیپلماسی ورزش از مهم‌ترین این موضوعات است که دولت‌ها و ملت‌ها برای تعامل با سایر کشورها از طریق ورزش ظرفیت‌های فرهنگی خود را می‌شناسانند و تلاش می‌کنند هویت فرهنگی خود را در فعالیت‌های ورزش نشان دهند که اثرش به مراتب بیشتر است. توجه به کارکردهای متعدد و اساسی ورزش در حوزه‌های غیرنظامی، اجتماعی، فرهنگی و روابط خارجه، امری است که قریب به یک قرن در علم مدیریت از توجه به آن می‌گذرد. لکن شناسایی ابعاد کارایی، توانش‌ها و ظرفیت‌های گسترده آن، هنوز در حد معروف و بهره‌ور به‌خصوص در میهن اسلامی صورت نپذیرفته است.

از عمده دلایل این مسئله، نبود هماهنگی و همخوانی لازم میان حوزه‌ها و نهادهای ذی‌مدخل و اهم آن مغفول ماندن و غیرحساس بودن و کم‌توجهی حوزه دستگاه‌های متولی ورزش به اهمیت شناخت، سیاستگذاری، تعیین اهداف راهبردی و تأمین سازوکارهای اجرایی در بین اولویت‌های عملیاتی میان‌مدت و بلندمدت است. از این‌رو شناسایی بدوی، دیپلماسی عمومی، دیپلماسی فرهنگی، دیپلماسی ورزشی، صفات متمیزه آنها، و امکان تلفیق آن با اهداف برنامه‌ای نظام و سیاست‌های روز دولت و دستگاه‌های متولی به لحاظ سیاستگذاری راهبردی و اجرای راهکارهای منبعث، در کنار تبیین اصول و سیاست‌های حاکم بر دیپلماسی فرهنگی ورزشی، تبیین نقش و جایگاه دیپلماسی ورزشی در تقویت دیپلماسی عمومی کشور، تعیین شرایط و ویژگی‌های سفیران ورزشکار جمهوری اسلامی ایران می‌تواند به‌عنوان مسئله مورد توجه محقق واقع شود.

دیپلماسی هنر و فن اداره سیاست خارجی، تنظیم روابط بین‌المللی و حل‌وفصل اختلافات بین‌المللی با بهره‌گیری از شیوه‌های مسالمت‌آمیز تعریف می‌شود. همچنین می‌توان دیپلماسی را دانش ارتباط میان

سیاستمداران و سران کشورهای جهان دانست. به سیاستمداری که در کار دیپلماسی است، دیپلمات می‌گویند و کاری را که به دیپلماسی وابسته است، دیپلماتیک می‌خوانند. اقتناع، مهم‌ترین ابزار و دستاورد دیپلماسی است (۱).

در گذشته دیپلماسی بین کشورها بیشتر به موضوعاتی همچون روابط شخصی و خانوادگی پادشاهان دو کشور یا یکدیگر یا مسئله جنگ و صلح مربوط می‌شد، اما در شرایط کنونی جهان علاوه بر آنها موضوعاتی همچون روابط تجاری، مناسبات فرهنگی و علمی نیز در محور مباحثات دیپلماتیک بین کشورهای مختلف با یکدیگر و بین آنها با سازمان‌های بین‌المللی قرار گرفته است. اینکه چگونه می‌توان ظرفیت‌سازی مناسبی را انجام داد، به سیاست‌ها و برنامه‌های کلان دولت‌ها برمی‌گردد که چگونه بتوانند از کارکردهای ورزش برای توسعه دیپلماسی فرهنگی استفاده کنند. داشتن برنامه کلان، راهبردی و جامع، سیاست‌های فرهنگی بلندمدت، استراتژی روشن در حوزه روابط بین‌الملل و همچنین ورزش، افق‌های روشنی را برای جامعه باز کرده و مسیر رشد و پیشرفت همه‌جانبه را برای جامعه هموار می‌سازد.

خیبری (۱۳۹۳) در مطالعه خود با عنوان «بررسی جایگاه ورزش در دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران» چهار کارکرد را برای دیپلماسی ورزشی مدنظر قرار داده است: ۱. ورزش به‌مثابه ابزاری برای توسعه؛ ۲. ورزش به‌مثابه ابزاری برای قدرت نرم؛ ۳. ورزش به‌مثابه ابزار گفت‌وگو و همگرایی در جوامع چندفرهنگی؛ و ۴. ورزش به‌منزله ابزار ارتقای روابط صلح‌آمیز در سطح بین‌المللی (۲).

شریعتی (۱۳۹۴) در رساله خود با عنوان «طراحی و مدلسازی مؤلفه‌های شکل‌دهنده دیپلماسی ورزشی در توسعه روابط بین‌الملل برندینگ و پرستیژ بین‌المللی»، تعاملات فرهنگی، صلح و دوستی، وحدت و همگرایی، مبارزه با انزوا، توسعه اقتصادی، بعد تاریک، تعامل رسانه‌ای، توسعه قدرت هوشمندانه و توسعه سیاسی را ابعاد دیپلماسی ورزشی بیان می‌کند. ابعدی که از میان آنها توسعه قدرت هوشمندانه بیشترین و مبارزه با انزوا کمترین سهم را در تبیین واریانس کل داشتند (۳).

شریعتی فیض‌آبادی و گودرزی (۱۳۹۴) در مطالعه خود با عنوان «جایگاه دیپلماسی ورزش در روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران؛ رویکرد کیفی مبتنی بر تحلیل محتوا»، نشان داد که جمهوری اسلامی ایران تاکنون به‌دلیل نداشتن استراتژی واحد در زمینه دیپلماسی ورزش و دید «حیات خلوت» به ورزش، بسیاری از فرصت‌ها را برای توسعه روابط بین‌الملل خود از این طریق از دست داده است (۴).

صباغیان (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «دیپلماسی ورزشی» بیان داشت اکنون نقش ورزش و فعالیت‌های ورزشی از یک فعالیت بدنی یا نوعی تفریح و سرگرمی فراتر رفته و کارکردهای مختلف

بهداشتی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست‌محیطی و مهم‌تر از آن سیاسی و بین‌المللی پیدا کرده است. امروزه ورزش به‌طور گسترده در سراسر جهان رواج یافته و اسناد بین‌المللی جدید نیز به‌نوعی به ورزش توجه کرده‌اند. بین‌المللی شدن بسیاری از ورزش‌ها موجب شده تا کشورها به رقابت ورزشی بین‌المللی، میدان برای پیشبرد منافع ملی و تحقق اهداف سیاسی و بین‌المللی خود توجه کنند. در این چارچوب است که مفهوم دیپلماسی ورزشی در کنار انواع دیپلماسی‌های دیگر ظهور کرده است (۵).

پیمان‌فر (۱۳۹۵) در رسالهٔ دکتری خود در یک مطالعهٔ آمیخته و با استفاده از روش «مثلث‌سازی» به تدوین الگوی راهبردی توسعهٔ دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران پرداخت و نتیجه گرفت وضعیت نسبتاً نامطلوب و به‌نوعی پرچالش دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران است که به‌نظر می‌رسد دستگاه‌های ذی‌نفع با بهره بردن از نگاه استراتژیک جامع باید گام‌هایی اساسی را در اجرای راهبردهای توسعهٔ دیپلماسی ورزشی ج.ا.ایران بردارند (۶).

پیگمن^۱ (۲۰۱۴) در پژوهش خود با عنوان «ورزش بین‌الملل و ابعاد عمومی دیپلماسی به دولت‌ها، فدراسیون‌های ورزش و جوامع جهانی» بیان می‌کند که در این زمینه رقابت‌کننده‌ها در رویدادهای ورزش بین‌المللی همیشه ظرفیتی برای ارائه و نمایش دولت‌هایشان فراهم کرده‌اند. از طرفی انقلاب در فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی در چندین دههٔ گذشته، تماشاگران و بینندگان را در سطح جهان به هزاران میلیون نفر تبدیل کرده است. با وجود این ضعف مطالعه در چگونگی ارتباط ورزش بین‌الملل با دیپلماسی عمومی را مشهود می‌داند (۷).

بوکل^۲ (۲۰۰۸) در پژوهشی با عنوان «ملی‌گرایی، سیاست کلان، ورزش و نقش ورزش در شکل‌گیری وحدت اجتماعی و ملی»، به این نتیجه رسید که ورزش هنگام جنگ جهانی دوم به‌عنوان وسیله‌ای برای جنبش اجتماعی عظیم در کشورهای اروپایی استفاده شد. ورزش وسیله‌ای برای نشان دادن برتری ملت‌ها، حکومت‌ها و دولت‌ها استفاده شد. ایالات متحدهٔ آمریکا و اتحادیهٔ جماهیر شوروی در دوران جنگ سرد از ورزش برای نمایش برتری‌شان استفاده کردند (۸). یِن^۳ (۲۰۱۳) در پژوهش خود با عنوان «ورزش، دیپلماسی و نقش یک ورزشکار به‌عنوان سفیر»، به بررسی نقش لیانگ هوآن لو در توسعهٔ ورزش گلف و همچنین ترویج روابط بین‌المللی غیررسمی کشور تایوان پرداخت (۹).

---

1 . Pigman
2 . Buckel
3 . Yen

سنوات زیادی از توجه کشورهای توسعه‌یافته به اهمیت دیپلماسی ورزشی و به‌کارگیری آن در حوزه‌های دیپلماتیک می‌گذرد. دیپلماسی ورزشی فرصت عملی برای اطلاع‌رسانی، فضای آگاه‌سازی و تعامل را در گستره عظیم و به لحاظ اهمیت، گروه‌های کلیدی از اقشار جامعه را برای رهبران اجتماعی فراهم می‌آورد. از این‌رو این تأثیر به‌مراتب عمیق‌تر و گسترده‌تر از گستره فعالیت‌های دیپلماسی سنتی است. استراتژی‌های دیپلماسی ورزشی در دیدگاه کلی نیل به‌سوی توسعه دارند. از طریق تأمین اهداف راهبردی دیپلماسی ورزشی و فعالیت‌های مرتبط و مکمل می‌توان دستیابی حداکثری به موارد ذیل پیدا کرد:

- مشارکت ملی و بسیج مردمی؛

- تأمین محورهای تجلی المان‌های ملی و نهادهای فرهنگی ایدئولوژیکی؛

- تقویت و حمایت از اقدامات ابتکاری در تأمین حفظ تمامیت و یکپارچگی ملی و در نقشه وسیع‌تر

بشری؛

- گسترش ورزش در تأمین اهداف صلح‌جویانه، رفع منازعات و آشتی بین‌الملل.

نقش اولیه ورزش در روابط بین‌الملل نقش دیپلماسی عمومی است و به‌عنوان رویکردهای پیش‌قدم نسبت به آزمودن اقدامات و مناسبات روابط خارجه، خودبه‌خود به کاهش پتانسیل کشمکش‌ها و بروز مخاصمات دیپلماتیک می‌انجامد و به رشد و بهبود مبادلات مفاهیمات و مبادلات فرهنگی کمک می‌کنند. ایجاد فهم متباین از مسیر شناسایی و شناساندن فرهنگی و انتقال عناصر آن در میدان‌های رقابتی به تأمین فضای مسئولیت‌پذیری اجتماع جهانی، ملی‌گرایی و توجه به عناصر ملی در کنار روند جاری جهانی‌شدگی می‌انجامد. از این‌رو در این تحقیق سعی شده است تا با منظور داشتن روند جهانی بهره‌گیری از دیپلماسی ورزشی و تداخلات محورهای بومی مورد تأکید با آن، به توسعه اهداف و ارزش‌های ملی پرداخته شود و این امر با بررسی وضع موجود و تشریح ضروریات زمینه‌سازی تحقق اهداف و اصول دیپلماسی ورزشی، با نگاه کارکردهای ملی و بررسی نحوه اعمال آنها همراه شود.

روش تحقیق

این پژوهش از نوع کیفی است و به روش تحقیق داده‌بنیاد یا گرنند تئوری به انجام رسیده است. جامعه آماری تحقیق به‌صورت هدفمند و منتخب از میان اعضای سیاستگذار در موضع ورزش، مدیران حرفه‌ای، کارشناسان خبره و عالی در حوزه‌های ستادی منتخب وزارت ورزش و جوانان (از جمله معاونت توسعه

ورزش قهرمانی، دفتر امور بین‌الملل، دفتر امور فرهنگی، دفتر امور بانوان)، مدیران منتخب دوایر فرهنگی و بین‌الملل کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، دبیران و رؤسای کمیته‌های فرهنگی و امور بین‌الملل فدراسیون‌های ورزشی منتخب (با ارجحیت انتخاب از بین رشته‌های شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک و بازی‌های آسیایی و نیز رشته‌های ملی مانند ورزش پهلوانی و باستانی) و نیز کارگزاران مرتبط در حوزه ورزش مرکز دیپلماسی عمومی و رسانه‌ای، رایزن‌های فرهنگی وزارت امور خارجه و اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط برگزیده شده و مورد مصاحبه کیفی قرار گرفتند.

روش نمونه‌گیری در این تحقیق کیفی نه از نوع نمونه‌گیری متعارف، بلکه روش نمونه‌گیری نظری است که برخلاف نمونه‌گیری آماری، حجم نمونه از نمونه‌های در دسترس، براساس سازه‌های نظری مرتبط شکل گرفت و تا مرحله اشباع نظری مفاهیم یعنی تا حدی که بینش و بصیرتی جدید به‌زعم تشخیص و دسته‌بندی محقق حاصل نیاید، پیش رفت (مصاحبه با بیست نفر).

به‌طور کلی در روش‌شناسی تئوری داده‌بنیاد به‌منظور پروراندن نظری و اشباع نظریه، نمونه‌گیری طی سه مرحله فرایندی براساس نمونه‌گیری‌های مرحله‌ای: نمونه‌گیری باز، نمونه‌گیری ارتباطی هدفمند و در نهایت نمونه‌گیری متمایز کننده صورت پذیرفت. ابزار تحقیق مصاحبه‌های کیفی نیمه‌سازمان‌یافته (باز و انعطاف‌پذیر) است. در این روش تحقیق آزمایش و اعتبارسنجی هیچ فرضیه‌ای از پیش تعیین نمی‌شود و پژوهشگران کیفی، مسئولیت و نقش تفسیر داده‌ها مبتنی بر تکرارپذیری مقوله‌ای و بسامد بیشتر مقولات و تفسیر دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌ها را بر عهده می‌گیرند.

محورهای کلی در مصاحبه با گروه‌های مرجع

الف) نقش ورزش در میزان تحقق کارکردها و اهداف دیپلماسی کشور

- وضعیت موجود از حیث کمک به تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک و نحوه اداره مدیریت حاکمیت

ملی ورزش در این زمینه و اشاره به ضعف‌ها و کاستی‌ها؛

- ظرفیت‌های بالقوه در ورزش برای تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک؛

- زمینه‌های مشترک موجود در فعالیت‌های ورزشی و دیپلماسی (به‌زعم نظرهای مصاحبه‌شوندگان)؛

- زمینه‌های نوین بالقوه به‌منظور ایجاد ارتباط و تعامل بهره‌ور میان دو حوزه.

ب) هماهنگی بین سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی و ورزش

- میزان آگاهی صاحب‌نظر از سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی و منابع کسب آگاهی

اطلاعات؛

- میزان آگاهی مسئولان ارشد ورزش از سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی؛
  - تعاملات ملی و همکاری بین بخشی و اشاره به ضعف‌ها و مشکلات موجود؛
  - نقش اسناد و برنامه‌های مدون در دو بخش و اشاره به ضعف‌ها و چالش‌های موجود.
  - ج) استفاده از بستر ورزش در انتقال پیام‌های انقلاب اسلامی، معرفی صحیح فرهنگ ملی و اسلامی
  - د) اقدامات پیشنهادی در تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی و ورزشی
  - اظهارات و زمینه‌های برشمرده به‌زعم نظرهای مصاحبه‌شوندگان؛
  - میزبانی رویدادهای بین‌المللی؛
  - حضور در رویدادهای بین‌المللی؛
  - اعزام مربیان و ورزشکاران؛
  - حضور مربیان و ورزشکاران خارجی در ایران؛
  - بستر رسانه ملی؛
  - استفاده از نخبگان و ستاره‌های ورزش؛
  - شناسایی مراجع و مجامع متناسب به‌منظور عضویت در سازمان‌های بین‌المللی.
- همزمان با انجام مراحل مذکور در گردآوری داده‌ها، پژوهشگر از طریق یادداشت‌برداری طی فرایندی مستمر و پیوسته و نظام‌مند به ثبت اندیشه‌ها و تفسیر خود از تعامل با داده می‌پردازد. پس از این مراحل آخرین مرحله در تحلیل داده‌ها نگارش و تدوین نهایی تئوری است. در این مرحله پژوهشگر آنچه را که از تصویر پژوهش دیده و می‌تواند به پرسش‌های پژوهش پاسخ دهد، در قالب نظریه‌ای نو در اختیار سایرین قرار می‌دهد.

یافته‌های پژوهش

در این قسمت اطلاعات به‌دست‌آمده از شرکت‌کنندگان در پژوهش پس از بررسی، استخراج مقوله‌ها و مضامین هر سؤال و تحلیل هر کدام به‌طور مجزا ارائه شده است.

سؤال ۱:

به‌منظور شناسایی نقش ورزش در میزان تحقق کارکردها و اهداف دیپلماسی کشور، اطلاعات به‌دست‌آمده از شرکت‌کنندگان در مصاحبه به‌دقت بررسی و این نتیجه حاصل شد که ورزش می‌تواند

نقش فرهنگی و نقش ملی و فراملی در تحقق کارکردها و اهداف دیپلماسی کشور ایفا کند. مضامین و مقوله‌های هر کدام در این زمینه، در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. نقش ورزش در میزان تحقق کارکردها و اهداف دیپلماسی کشور

۱. ورزش در میزان تحقق کارکردها و اهداف دیپلماسی کشور چه نقشی دارد؟	
مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
نقش فرهنگی	جذب مخاطبان، فرهنگ‌سازی، نمایان و عرضه کردن فرهنگ بدون محدودیت با ورزش، انتقال ارزش‌ها و آداب و رسوم و سنت‌ها از طریق ارتباط با مردم دنیا
نقش ملی و فراملی	اجماع جهانی از طریق زبان مشترک و قابل فهم و درک، نزدیک‌سازی ارتباطات فرهنگی و اقتصادی، صلح بین‌المللی، تقویت و توسعه دیپلماسی عمومی، کسب کرسی‌های بین‌المللی در میادین ورزشی، بهبود مناسبات بین‌المللی و ایجاد روابط سازنده بین کشورها و ارتباط دولت‌ها، توسعه، وحدت و اقتدار ملی

سؤال ۲:

وضعیت موجود از حیث کمک به تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک و نحوه اداره و مدیریت ملی ورزش به‌زعم کارشناسان، ضعف‌هایی در زمینه‌های محتوا، مدیریت و اجرا دارد. مضامین و مقوله‌های این مبحث در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. وضعیت موجود از حیث کمک به تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک و نحوه اداره و مدیریت ملی ورزش، ضعف‌ها و کاستی‌های موجود

۲. وضعیت موجود از حیث کمک به تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک و نحوه اداره و مدیریت ملی ورزش در این زمینه چگونه است؟ ضعف‌ها و کاستی‌های موجود کدام‌اند؟	
مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
وضعیت و ضعف‌های محتوایی	نبود تعریف واحد از دیپلماسی در ورزش، نبود قواعد و ضوابط و چارچوب مشخص برای اهداف دیپلماتیک ورزش، عدم هدفمندی محتوا و اجرای ورزش در مواضع دیپلماسی
وضعیت و ضعف‌های مدیریتی و اجرایی	نبود جایگاه مشخص برای دیپلماسی در ورزش و نبود حدود مشخص میان آنها، همراستا نبودن وضعیت فعلی با اهداف فرهنگی، عدم هماهنگی و همخوانی شرایط موجود با رویکردهای انضباطی بین‌المللی، عدم حمایت از جایگاه اشخاص صاحب کرسی‌های بین‌المللی در کشور و عدم هماهنگی میان متصدیان و پست‌های اداره امور بین‌المللی

سؤال ۳:

ورزش مقوله‌ای است که دارای ظرفیت‌های بی‌شماری در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی می‌باشد. از این ظرفیت‌های بالقوه می‌توان به‌منظور تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک بهره برد. مقوله‌ها و مضامینی که تحت عنوان ظرفیت‌های ورزش نام‌گذاری شده‌اند، در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. ظرفیت‌های بالقوه در ورزش برای تحقق اهداف توسعه دیپلماتیک

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
ظرفیت‌های فرهنگی	وجود باور و عقیده در تحقق اهداف، شناسایی نظرهای مردم و مخاطب‌پذیری براساس سلاقی بومی، فرهنگی و اقلیمی، استفاده از رسانه‌ها، استفاده از ورزش برای ارتباط با جهان و تبلیغ و معرفی ایران
ظرفیت‌های مدیریتی	نگرش همسو بین دولت و مجلس برای همکاری وزارت ورزش و وزارت امور خارجه، دولتی بودن ورزش، استفاده از فراکسیون ورزش در مجلس، استفاده از افراد مطلع و آگاه و آموزش و آگاهی دادن به افراد صاحب کرسی

سؤال ۴:

به‌منظور انجام فعالیت‌های ورزشی و دیپلماسی زمینه‌های مشترکی وجود دارد. این زمینه‌های مشترک گاهی تحت عنوان قوانین و مقررات و گاهی تحت عنوان ارتباطات بین‌المللی مطرح می‌شوند. مقوله‌ها و مضامین این زمینه‌های مشترک در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. زمینه‌های مشترک موجود در فعالیت‌های ورزشی و دیپلماسی

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
قوانین و مقررات	تابعیت و حاکمیت قانون، تبیین و تدوین جایگاه دیپلماسی ورزش در دولت و استفاده از پتانسیل‌های وزارت امور خارجه
ارتباطات بین‌المللی	فهم مشترک بین سیاست، ورزش و فرهنگ در هدایت مردم، توریسم ورزشی، استفاده از ظرفیت ورزش برای ارتباط با جهان

سؤال ۵:

ایجاد ارتباط و تعامل بهره‌ور میان حوزه ورزش و دیپلماسی عمومی نیازمند شناسایی زمینه‌های بالقوه‌ای تحت عنوان پتانسیل‌های موجود است که شرایط برقراری این ارتباط و تعامل بهره‌ور را فراهم می‌آورد. مقوله‌ها و مضامین شناسایی شده در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. زمینه‌های نوین بالقوه به منظور ایجاد ارتباط و تعامل بهره‌ور میان حوزه ورزش و دیپلماسی

عمومی

۵. زمینه‌های نوین بالقوه به منظور ایجاد ارتباط و تعامل بهره‌ور میان حوزه ورزش و دیپلماسی عمومی کدام است؟

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج شده از مصاحبه‌ها
پتانسیل‌های علمی_ فرهنگی	مینا قرار گرفتن حاکمیت دستگاه‌های سیاست‌گذار در امر فرهنگ، آموزش، کنترل و نظارت بر آموزه‌ها، استفاده از دانش و تجربیات کشورهای موفق و الگوبرداری مناسب
پتانسیل‌های اقتصادی	فروش محصولات ورزشی، عرضه خدمات ورزشی، عرضه تولیدات ملی در کنار مسابقات

سؤال ۶:

آگاهی و تخصص مسئولان و صاحب‌نظران ارشد ورزش نسبت به سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی و منابع کسب آگاهی‌های لازم به منظور هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر دیپلماسی ورزش از اهمیت بسیاری برخوردار است. مقوله‌ها و مضامین شناسایی شده در این زمینه در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶. میزان آگاهی صاحب‌نظران و مسئولان ارشد ورزش از سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی

عمومی و منابع کسب آگاهی

۶. میزان آگاهی صاحب‌نظران و مسئولان ارشد ورزش از سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی چقدر است؟ منابع کسب آگاهی در این زمینه کدام‌اند؟

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج شده از مصاحبه‌ها
سطوح دانش و آگاهی	یکسان نبودن آگاهی مدیران ورزشی به دلیل نبود استانداردهای لازم، بی‌توجهی به سنجش میزان آگاهی، خلأ آموزش به منظور توانمندی افراد برای احراز پست‌های بین‌المللی
منابع اطلاعاتی تطبیقی	طبقه‌بندی کشورها و انتخاب کشورهایی با تشابه فرهنگی، بومی، سیاسی و دینی، شناسایی کشورهای موفق در حوزه‌های تخصصی ورزش و انجام مطالعات تطبیقی

سؤال ۷:

تعاملات ملی و همکاری بین بخش‌های متولی امور ورزشی و دیپلماسی عمومی در زمینه دیپلماسی ورزشی می‌تواند راهگشای بسیاری از مسائل در این زمینه و بهره‌مندی از ظرفیت‌های بالقوه باشد، اما متأسفانه مورد غفلت واقع می‌شود. مقوله‌ها و مضامین شناسایی شده در این زمینه در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷. تعاملات ملی و همکاری بین‌بخشی در زمینه دیپلماسی ورزش، ضعف‌ها و مشکلات موجود**۷. آیا تعاملات ملی و همکاری بین‌بخشی در زمینه دیپلماسی ورزش وجود دارد؟ ضعف‌ها و مشکلات****موجود در این زمینه کدام‌اند؟**

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
تنوع تصمیمات و دستورالعمل‌های پراکنده	نبود خط‌مشی واحد و شفاف و پاسخ‌دهی با تعلل، عملکرد و حمایت جزیره‌ای و موردی و تصادفی، عدم هم‌افزایی لازم و تعدد مراکز تصمیم‌گیری، وجود قوانین بازدارنده و لایه‌های نظارتی تو در تو، محدودیت‌ها و عدم آزادی عمل فدراسیون‌ها برای برقراری روابط و مکاتبات بین‌المللی، عدم ارتباط منسجم بین مقوله‌های اجرایی، عدم استراتژی‌های اتصال‌دهنده

سؤال ۸:

نقش اسناد و برنامه‌های مدون در دیپلماسی عمومی و ورزش واضح و مبرهن است، اما به دلیل کاستی‌هایی در این زمینه این مسئله مورد غفلت واقع شده است. مضامین به‌دست‌آمده در این بخش تحت عنوان خلأهای موجود در بخش اسناد و برنامه‌های مدون به‌همراه مقوله‌های استخراج‌شده از نظرهای شرکت‌کنندگان در مصاحبه، در جدول ۸ آمده است.

جدول ۸. نقش اسناد و برنامه‌های مدون در دیپلماسی عمومی و ورزش، ضعف‌ها و چالش‌های موجود**۸. نقش اسناد و برنامه‌های مدون در دیپلماسی عمومی و ورزش چیست؟ ضعف‌ها و چالش‌های موجود****کدام‌اند؟**

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
خلأهای موجود در بخش اسناد و برنامه‌های مدون	نبود سند مشخص و قابل اجرا در حوزه دیپلماسی ورزش، نقش انفعالی اسناد در زمینه تعهدپذیری و ایجاد ظرفیت، کمی‌برداری صرف در تنظیم اسناد از روی محتواهای پیشین، عدم شفافیت و کمبود اسناد و مدارک و برنامه‌ها، ناآگاهی مخاطبان اسناد و برنامه‌ها به‌منظور اجرای آنها

سؤال ۹:

انتقال پیام انقلاب اسلامی به جهان از جمله سیاست‌های مهم در دیپلماسی عمومی کشور است. ورزش ظرفیت‌های متعددی در این زمینه دارد. مقوله‌ها و مضامین استخراج‌شده به‌زعم شرکت‌کنندگان در این پژوهش در زمینه نقش ورزش در انتقال پیام‌های انقلاب اسلامی و معرفی صحیح فرهنگ ملی و اسلامی در جدول ۹ آمده است.

جدول ۹. نقش ورزش در انتقال پیام‌های انقلاب اسلامی و معرفی صحیح فرهنگ ملی و اسلامی

۹. به چه طریق می‌توان از بستر ورزش در انتقال پیام‌های انقلاب اسلامی و معرفی صحیح فرهنگ

ملی و اسلامی بهره برد؟

مضمون / ها	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
بهره‌گیری از ظرفیت‌های آموزشی و فرهنگی	آموزش افرادی که وارد عرصه‌های بین‌المللی می‌شوند، فرهنگ‌سازی پیام انقلاب از طریق محیط‌های ورزشی
الگوسازی	مبادله تجربیات از طریق افراد سرآمد و آموزش‌دیده، پیام‌رسانی ارزش‌های فرهنگی انقلاب از طریق حضور ورزشکاران با پوشش مناسب در میادین ورزشی

سؤال ۱۰:

اقدامات پیشنهادی صاحب‌نظران به‌منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی در جدول ۱۰ آمده است. این اقدامات پیشنهادی که از طریق تجربیات مدیریتی و کارشناسی به‌دست آمده است، مسیر آینده را روشن می‌سازد.

جدول ۱۰. اقدامات پیشنهادی صاحب‌نظران به‌منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی

۱۰. اقدامات پیشنهادی شما به‌منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی چیست؟

مضمون / های موردنظر پژوهش	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
توجه به نظرات اظهارات مصاحبه‌شونده‌ها	تعمیق روابط بین دستگاه‌ها و نهادهای سیاستگذار فرهنگی، ورزشی و دیپلماسی، آموزش در حوزه‌های تخصصی ورزش، اعتقادات، باورها، قانون‌پذیری و احترام به مافوق، آگاه‌سازی مسئولان و آموزش ایشان، جهانی فکر کردن و نگاه جهانی داشتن، احترام به فرهنگ‌های متفاوت، سیاستگذاری گروه‌های متخصص داخلی و خارجی، انجام پژوهش‌های کاربردی و تحقیقات میدانی، استفاده از تجارب کشورهای موفق
میزبانی رویدادهای بین‌المللی	تبیین شفاف مصادیق و فلسفه ارزش‌های اسلامی ایرانی برای روشن شدن مواضع فرهنگی و ملی، رفع چالش‌های حضور در برخی رشته‌ها، حضور بانوان، پوشش رسانه‌ها و حضور تماشاگران، شناخت کافی از کشورهای مهمان، آداب و رسومها و فرهنگ‌ها جهت هدف‌گذاری اعمال دیپلماتیک، میزبانی در ورزش‌های سرآمد و برتر و میزبانی از کشورهایی که مرادوات کمتری داریم جهت افزایش همکاری

ادامه جدول ۱۰. اقدامات پیشنهادی صاحب‌نظران به منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی	
۱۰. اقدامات پیشنهادی شما به منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی چیست؟	
مضمون / های مورد نظر پژوهش	مقوله‌های استخراج‌شده از مصاحبه‌ها
حضور در رویدادها بین‌المللی	استوار کردن تفکر مدیریت فرهنگی از طریق آموزش مستمر و به‌روز، آموزش افرادی که در رویدادهای بین‌المللی شرکت دارند، ایجاد منافع تجاری با اعزام مربیان به خارج از کشور
اعزام مربیان و ورزشکاران به خارج و حضور مربیان و ورزشکاران خارجی در کشور	اعتمادسازی و تسهیل روند کسب کرسی‌های بین‌المللی با حضور موفق ورزشکاران و مربیان در جهان، تبلیغات مؤثر از طریق حضور ورزشکاران خارجی برای تغییر نگرش منفی سایر کشورها
بستر رسانه ملی	تقویت عملکرد رسانه‌ها در زمینه پوشش اخبار، تأکید بر انتشار ارزش‌های فرهنگی به‌جای انتشار اخبارهای هیجانی، انتقال کارکردها و ارزش‌های فرهنگی ورزشی
استفاده از نخبگان و ستاره‌های ورزشی	استفاده از پتانسیل نخبگان و ستاره‌های ورزشی در زمینه الگوسازی، حمایت از نخبگان و ستاره‌های ورزشی به‌عنوان سرمایه‌های ملی
شناسایی مراجع و مجامع متناسب به‌منظور عضویت در سازمان‌های بین‌المللی	توجه به سطوح رده‌های بین‌المللی به‌منظور فعالیت، توجه به پتانسیل‌های فردی در کنار اقتدار ملی، حضور در رشته‌های جدید در کنار رشته‌های کلاسیک جهت ایفای نقش مؤثر

بحث و نتیجه‌گیری

وضعیت موجود از حیث محتوا و اجرا به دلیل نبود تعریف واحد از دیپلماسی در ورزش، نبود قواعد و ضوابط و چارچوب مشخص برای اهداف دیپلماتیک ورزش، عدم هدفمندی محتوا و اجرای ورزش در مواضع دیپلماسی، نبود جایگاه مشخص برای دیپلماسی در ورزش و نبود حدود مشخص میان آنها، همراستا نبودن وضعیت فعلی با اهداف فرهنگی، ناهماهنگی و ناهمخوانی شرایط موجود با رویکردهای انضباطی بین‌المللی، عدم حمایت از جایگاه اشخاص صاحب کرسی‌های بین‌المللی در کشور و ناهماهنگی میان متصدیان و پست‌های اداره امور بین‌المللی، دارای ضعف‌های بی‌شماری است که استفاده از ظرفیت بالقوه در ورزش را با چالش‌های جدی مواجه کرده است. ظرفیت‌های فرهنگی و ظرفیت‌های مدیریتی در ورزش همچون وجود باور و عقیده در تحقق اهداف، شناسایی نظرهای مردم و مخاطب‌پذیری براساس سلاقی بومی، فرهنگی و اقلیمی، استفاده از رسانه‌ها، استفاده از ورزش برای ارتباط با جهان و تبلیغ و معرفی ایران، نگرش همسو بین دولت و مجلس برای همکاری وزارت ورزش و وزارت امور خارجه، دولتی بودن ورزش، استفاده از فراکسیون ورزش در مجلس، استفاده از افراد مطلع و آگاه و آموزش و آگاهی دادن به افراد صاحب کرسی در کنار وجود زمینه‌های مشترک میان فعالیت‌های ورزشی و فعالیت‌های دیپلماسی

در زمینه قوانین و مقررات و ارتباطات بین‌المللی مانند تابعیت و حاکمیت قانون، تبیین و تدوین جایگاه دیپلماسی ورزش در دولت و استفاده از پتانسیل‌های وزارت امور خارجه، فهم مشترک بین سیاست، ورزش و فرهنگ در هدایت مردم، توریسم ورزشی، استفاده از ظرفیت ورزش برای ارتباط با جهان، از جمله راه‌های بهره‌گیری از ورزش به‌منظور رسیدن به اهداف سیاسی است. برای رسیدن به این مهم و برقراری ارتباطی سازنده و تعامل بهره‌ور میان ورزش و دیپلماسی می‌توان از پتانسیل‌های فرهنگی و اقتصادی مانند مینا قرار گرفتن حاکمیت دستگاه‌های سیاستگذار در امر فرهنگ، آموزش، کنترل و نظارت بر آموزه‌ها، استفاده از دانش و تجربیات کشورهای موفق و الگوبرداری مناسب، فروش محصولات ورزشی، عرضه خدمات ورزشی، عرضه تولیدات ملی در کنار مسابقات استفاده کرد.

علاوه بر کمبودها و چالش‌های ذکرشده، سطوح دانش و آگاهی صاحب‌نظران و مسئولان ارشد ورزش از سیاست‌ها و راهبردهای دیپلماسی عمومی به‌دلیل نبود استانداردهای لازم یکسان نیست و به سنجش میزان آگاهی توجهی نمی‌شود و به‌منظور توانمندی افراد برای احراز پست‌های بین‌المللی خلأ آموزشی وجود دارد. این کمبودها از طریق منابع اطلاعاتی تطبیقی مانند طبقه‌بندی کشورها و انتخاب کشورهایی با تشابه فرهنگی، بومی، سیاسی و دینی، شناسایی کشورهای موفق در حوزه‌های تخصصی ورزش و انجام مطالعات تطبیقی برطرف می‌شود. اگرچه تنوع تصمیمات و دستورالعمل‌های پراکنده به‌دلیل نبود خط‌مشی واحد و شفاف و پاسخ‌دهی با تعلل، عملکرد و حمایت جزیره‌ای و موردی و تصادفی، عدم هم‌افزایی لازم و تعدد مراکز تصمیم‌گیری، وجود قوانین بازدارنده و لایه‌های نظارتی تودرتو، محدودیت‌ها و عدم آزادی عمل فدراسیون‌ها برای برقراری روابط و مکاتبات بین‌المللی، عدم ارتباط منسجم بین مقوله‌های اجرایی، عدم استراتژی‌های اتصال‌دهنده، تعاملات ملی و همکاری بین‌بخشی در زمینه دیپلماسی ورزش را با مشکل مواجه کرده است. از طرفی نبود سند مشخص و قابل اجرا در حوزه دیپلماسی ورزش، نقش انفعالی اسناد در زمینه تعهدپذیری و ایجاد ظرفیت، کپی‌برداری صرف در تنظیم اسناد از روی محتواهای پیشین، شفاف نبودن و کمبود اسناد و مدارک و برنامه‌ها، ناآگاهی مخاطبان اسناد و برنامه‌ها به‌منظور اجرای آنها، خلأهای موجود در بخش اسناد و برنامه‌های مدون را نشان می‌دهد. این در حالی است که با بهره‌گیری از ظرفیت‌های آموزشی و فرهنگی ورزش و الگوسازی از طریق آموزش افرادی که وارد عرصه‌های بین‌المللی ورزشی می‌شوند، فرهنگ‌سازی پیام انقلاب از طریق محیط‌های ورزشی، مبادله تجربیات از طریق افراد سرآمد و آموزش‌دیده، پیام‌رسانی ارزش‌های فرهنگی انقلاب از طریق حضور ورزشکاران با پوشش مناسب در میادین ورزشی می‌توان از بستر ورزش در انتقال پیام‌های انقلاب اسلامی

و معرفی صحیح فرهنگ ملی و اسلامی بهره برد. در ادامه پیشنهادهایی به منظور تحقق اهداف دیپلماسی فرهنگی ورزشی ارائه می‌شود:

- تعمیق روابط بین دستگاه‌ها و نهادهای سیاستگذار فرهنگی؛
- ورزشی و دیپلماسی، آموزش در حوزه‌های تخصصی ورزش، اعتقادات و باورها؛
- قانون‌پذیری و احترام به مافوق؛
- آگاه‌سازی مسئولان و آموزش ایشان، جهانی فکر کردن و نگاه جهانی داشتن؛
- احترام به فرهنگ‌های متفاوت، سیاستگذاری گروه‌های متخصص داخلی و خارجی؛
- انجام پژوهش‌های کاربردی و تحقیقات میدانی، استفاده از تجارب کشورهای موفق؛
- تبیین شفاف مصادیق و فلسفه ارزش‌های اسلامی ایرانی برای روشن شدن مواضع فرهنگی و ملی؛
- رفع چالش‌های حضور در برخی رشته‌ها، حضور بانوان، پوشش رسانه‌ها و حضور تماشاگران؛
- شناخت کافی از کشورهای مهمان، آداب و رسوم‌ها و فرهنگ‌ها جهت هدف‌گذاری اعمال دیپلماتیک؛
- میزبانی در ورزش‌های سرآمد و برتر و میزبانی از کشورهایی که مرادوات کمتری داریم به منظور افزایش همکاری؛
- استوار کردن تفکر مدیریت فرهنگی از طریق آموزش مستمر و به‌روز؛
- آموزش افرادی که در رویدادهای بین‌المللی شرکت دارند، ایجاد منافع تجاری با اعزام مربیان به خارج از کشور؛
- اعتمادسازی و تسهیل روند کسب کرسی‌های بین‌المللی با حضور موفق ورزشکاران و مربیان در جهان؛
- تبلیغات مؤثر از طریق حضور ورزشکاران خارجی برای تغییر نگرش منفی سایر کشورها؛
- تقویت عملکرد رسانه‌ها در زمینه پوشش اخبار، تأکید بر انتشار ارزش‌های فرهنگی به جای انتشار اخبارهای هیجانی، انتقال کارکردها و ارزش‌های فرهنگی ورزشی؛
- استفاده از پتانسیل نخبگان و ستاره‌های ورزشی در زمینه الگوسازی، حمایت از نخبگان و ستاره‌های ورزشی به‌عنوان سرمایه‌های ملی؛

- توجه به سطوح رده‌های بین‌المللی به‌منظور فعالیت، توجه به پتانسیل‌های فردی در کنار اقتدار ملی، حضور در رشته‌های جدید در کنار رشته‌های کلاسیک جهت ایفای نقش مؤثر.

منابع و مأخذ

1. Toloei M. Comprehensive Political Science Culture, Tehran, Science publication 2006 (In Persian)
2. Khabiri M. Investigating the Position of Sport in Public Diplomacy of the Islamic Republic of Iran, Research project, Ministry of Sport and Youth 2014 (In Persian)
3. Shariati M. Design and Modeling of the Components of Sport Diplomacy in International Relations Development, Doctoral dissertation, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Tehran University, 2015. (In Persian)
4. Shariati Phize Abadi M., & Godarzi M. The Position of Sport Diplomacy in International Relations of the Islamic Republic of Iran; A Qualitative Approach Based on Content Analysis, Journal of Political Science, 2015, 95: 22-127. (In Persian)
5. Sabaghian A. Sport Diplomacy, Journal of Cultural Studies – Communica, 2015, 31, 131. (In Persian)
6. Pyman Phar M H. Designing a Strategic Model for Sport Diplomacy Development of the Islamic Republic of Iran, Doctoral dissertation, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Kharazmi University, 2016 (In Persian)
7. Egan A. International Sport and Diplomacy's Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience, Diplomacy & Statecraft, 2014, 25(1): 94-114
8. Buckel, B. A. Nationalism, Mass Politics, and Sport: Cold War Case Studies at Seven Degrees, DTIC Document, 2008.
9. Yen, Ch. Sport, Diplomacy, and the Role of an Athlete as Ambassador: Liang-Huan Lu and Golf in Taiwan, The International Journal of the History of Sport, 2013, 30(9): 1008-1021

The Role of Sport and Sport Diplomacy Development in Advancing Sociocultural Policies and Foreign Relations of the Islamic Republic of Iran

Mohammad Javadipour^{1*} – Nazanin Rasekh²

1.Associate Professor, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran Iran
2.Assistant Professor, Sport Science Research Institute, Tehran ,Iran

(Received:2017/09/04;Accepted: 2017/11/25)

Abstract

The aim of this study was to investigate the role of sport and sport diplomacy development in advancing sociocultural policies and foreign relations of the Islamic Republic of Iran. Qualitative research methodology was applied. 20 sport experts who had considerable international and management experiences in the field of sport were selected by purposive sampling method and theoretical saturation. Then the required data were obtained using unstructured exploratory interviews. Different coding methods including open, selective and distinctive were used and the data were analyzed and interpreted in terms of the study aims and questions. The results revealed different challenges and weaknesses including lack of clear policies, lack of required knowledge and awareness in this field, and lack of knowledge about potential capacities in sport - culture diplomacy. In the end, some recommendations and measures to realize sport diplomacy goals through hosting international events, participation in international events, dispatching coaches and athletes, national media context, using sport stars and elites, and purposeful membership in international communities were offered.

Keywords

Islamic Republic of Iran, sociocultural policies, sport, sport diplomacy.

---

* Corresponding Author: Email: javadipour846@yahoo.com; Tel: +989122175105